

Szóbeli értékelés

- A hozzászóláshoz [regisztráció](#) és [bejelentkezés](#) szükséges

Módszer típusa

Értékelési módszerek

Rövid összefoglalás

A szóbeli formái közül a leggyakrabban alkalmazottak: frontális beszélgetés, feleltetés, szóbeli vizsga, gyakorlattal összekötött szóbeli, beszámoló, bemutató.

A módszer kifejtése

A szóban történő értékelési forma a tantárgyi/szakmai tudás ellenőrzésén túl több kompetencia mérésére is lehetőséget biztosít, így az anyanyelvi/idegennyelvi/szakmai kommunikációs képességről, vagy a prezentációs képességről is információt ad a tanár számára. Szakmai tantárgy/szakmai vizsga esetében a szakmai szókincs meglétét vagy hiányát is mérhetjük.

A szóbeli vizsga lehetőséget biztosít a diákoknak, hogy számot adjanak kommunikációs képességük fejlődéséről, megmutathassák mennyire értik az anyagot, és látják az összefüggést a részletek között.

A módszerrel kapcsolatos kihívások, buktatók és azok kezelése

A szóbeli mérés-értékelés végén legalább néhány mondatban nyilvánosan értékeljük a diák teljesítményét. Az értékelésnek világosnak, konkrétan, tárgyszerűnek kell lennie, és csakis a teljesítményre vonatkozhat, semmiképp sem a tanuló személyiségére vagy a teljesítmény feltételezhető okára, hátterére. Az értékelésben olykor felvetőik a befektetett munka beszámításának lehetősége is.

Gyakorlati tippek a módszer alkalmazásához

A szóbeli mérés-értékelésnek többféle formáját alkalmazhatjuk az alábbiak szerint:

- **A frontális beszélgetést** megbeszélésnek vagy osztályfeleltetésnek is szokták nevezni. Lényege az, hogy a tanár egymást követő, pergő kérdéseire válaszolnak a tanulók. Gyakran használt, minden korosztálynál megfelelő módszer. Ez az eljárás kitűnően alkalmazható az órák elején bevezető ismétlésre, az alapozó fogalmak, megelőző ismeretek áttekintésére és rögzítésére
- **Szóbeli feleltetés** A szóbeli feleltetést a frontális osztálymunka speciális módjának tekintjük, tehát részese az egész tanulócsoporthoz. Szerepe egyrészt egy-egy diák felkészültségének értékelése, másrészt az osztály számára ismétlés, ismeretrögzítés, nyilvános értékrend-meghatározás. Nem elhanyagolható mindemellett, hogy a rendszeres feleltetés rendszeres tanulásra szoktat
- **A tanulóval történő beszélgetés**, szóbeli visszajelzés (munkaszituációban vagy azon kívül szervezett megbeszélés). Ez "puha" módszernek számít, de a tanulási eredmények előre történő megfogalmazása az értékelést végző és a diák számára egyaránt kijelöli és átláthatóvá teszi, hogy milyen célok érdekében zajlik az értékelés.
- **Vizsga, egy tanár vagy egy zsűri jelenlétében**, amikor a tanulóknak feladatot kell végezniük, és szóbeli megnyilvánulásaik, például a munkavégzés egyes lépéseinek szóbeli kiegészítése, indoklása is az értékelés tárgya. Az előre megadott témában készített prezentáció az egyik változata ennek az értékelési módszernek.

Tanári, tanulói visszajelzések

„Rossz hírem van – ha feleltetünk, akkor sem tanulnak a diákok, ha nem érdekli őket az, amit meg kellene tanulni” – vélik a tanárok. Bizonyos szintig lehet ezzel sakkban tartani a diákok egy részét, de pont ugyanúgy igaz visszafelé is. Ha valaki felel októberben, tudja, hogy most két hónapig biztosan csend lesz, úgyhogy boldogan dobja félre délutánonként a gyűlölt tantárgy tankönyvét. „Ha valaki nem szereti a biológiát, érdemes egy tananyagban őt megkérni, hogy ismétlő előadást állítson össze, készüljön fel, adjon elő, és legyen az adott kis anyag rész szakértője. Természetesen egy ilyen előadás után a dolgozat is sokkal jobban sikerül majd, és elérhetjük, hogy a tantárgyunk megszűnik 'mumusnak' lenni.”

„Hányszor néztem én is kisdíakként végig ahogy a tanár lapoz a naplóban, egyre erősebb gyomorgörccsel drukkolva, hogy ne engem válasszon, amikor látszott, hogy lassan a 'P' betűhöz ért.” A feleltetés gyakran a hatalom gyakorlásának egy eléggé szadisztikus módszere.

„Ha valaki stresszmentes környezetben szeretne diákokat fejlődni látni, érdeklődést szeretne szítani az általa tanított tárgy iránt, a feleltetés egy erősen kontraproduktív módszer” –(Bejegyzések a Tanárblogról)

A módszer előnyei

A szóbeli értékelések bizonyos körülmények között különféle pedagógiai előnyökkel járhatnak:

- Sokkal könnyebb a félreértéseket korán elkapni, és így "megmenteni" a választ.
- A tévhitek kijavíthatók: míg az írásbeli vizsga pillanatfelvételt ad arról, hogy a tanuló mit értett vagy sem, addig a szóbeli vizsga során a vizsgáztató megkérheti a tanulót, hogy gondolkodjon újra, ha a válasz rossz. Vagy adhat egy ellenpéldát, amely figyelembe veszi a hallgató válaszát
- A szóbeli vizsga lehet diskurzus egy tantárgyról, amely lehetővé teszi a jobb / könnyebb értékelést
- A vizsga eredményét azonnal tudni lehet
- A vizsgázó előadhatja az adott témához tartozó plusz ismereteit, amik esetlegesen a jobb érdemjegy felé lendítik
- A tanár reakciójából láthatja a diák, hogy jót illetve rosszat mond, és tud változtatni
- A vizsgáztató tud segíteni, rávezetheti a tanulót
- Aki könnyedén képes előadni magát, sokkal jobb eredményt tud elérni
- Ha a diák érti a témát és látja az összefüggéseket, el tudja magyarázni a tételt

Gyakorlati megfontolás: Ha kevés tanulót akarunk vizsgáztatni, a szóbeli vizsgák sokkal kevesebb időt vesznek igénybe a vizsgabiztos számára.